

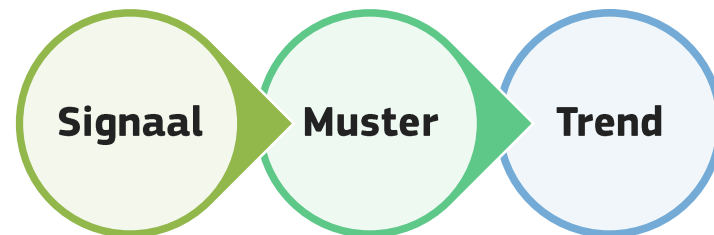
Põhja- ja Baltimaade toidusüsteemide megatrendid 2020

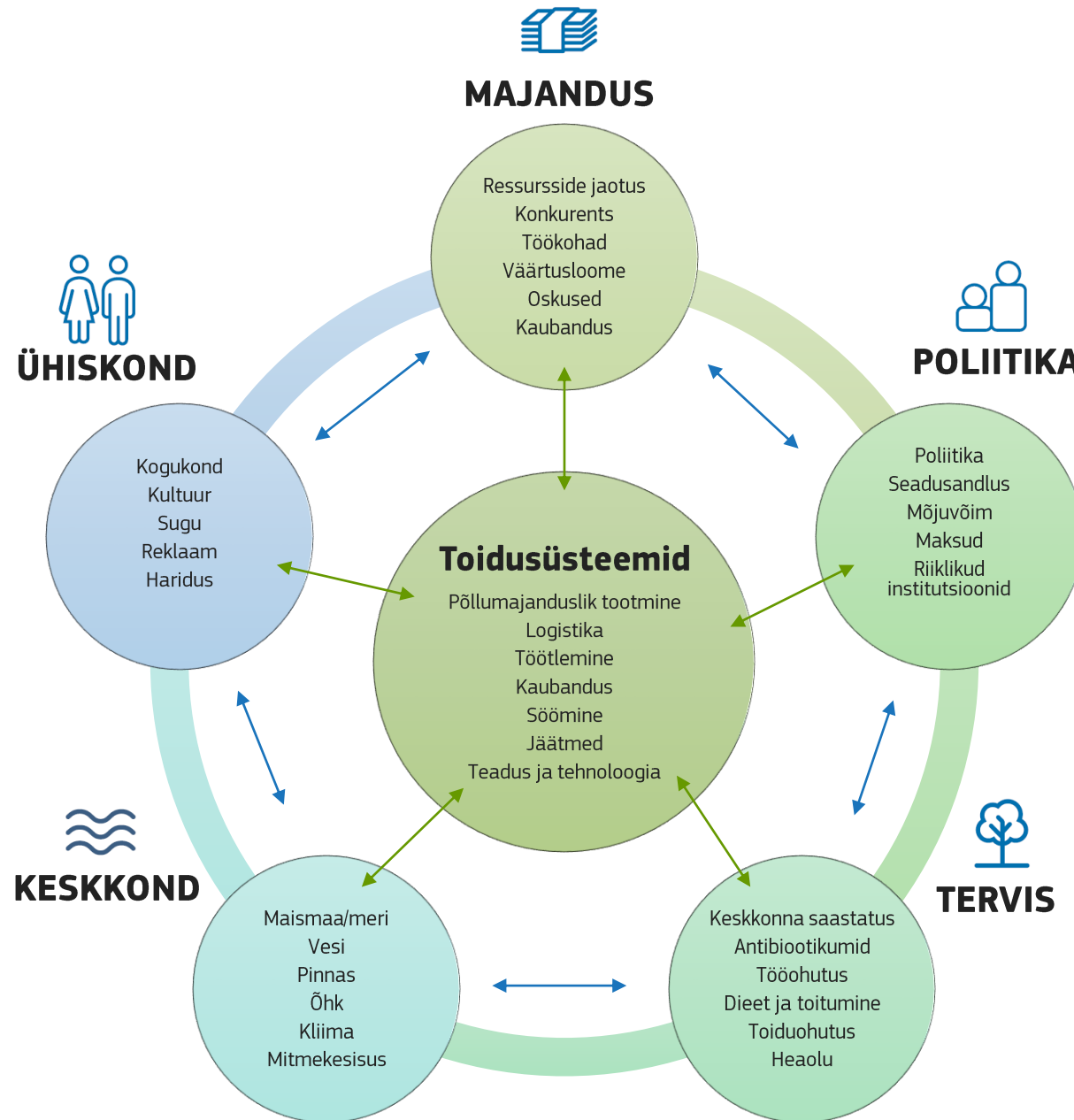
Sirli Rosenvald, PhD

Tootearenduse ja sensorika suunajuht

AS Toidu- ja Fermentatsioonitehnoloogia Arenduskeskus

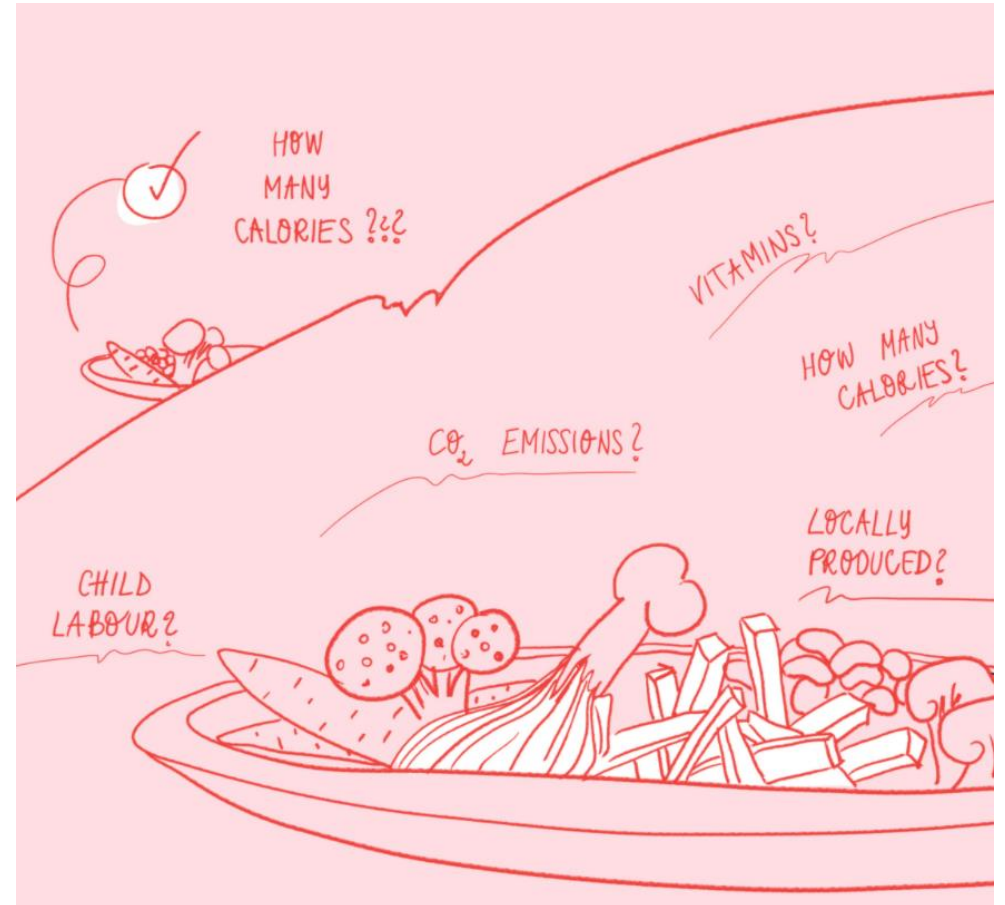
- Läviviija: Põhjamaade ministrite nõukogu
- Projekt: Põhja-Balti regiooni toidu tulevikutrendid
 - Häkaton - future of food
 - Arendusprojektid – Megatrendid ja COVID-19 mõju tarbimisele
 - Avalikustamine
- Keskenduti ühisosale, et luua jätkusuutlik tulevikuvaade

Megatrendid

- Tehnoloogia mõjuvõim
- Toidusüsteemide ümberdisainimine
- Digitaliseerimine loob võimalusi
- Ühiskonna polariseerituse kasv
- Toote väärtuse määrab jäätmete kogus
- Looduse väärtustamine
- Pidev ärevus ja hirm
- Uued elustiilid ja väärtussüsteemid

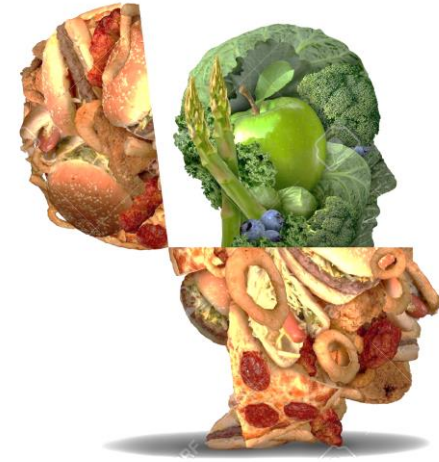
1. Tehnoloogia mõjuvõim

- Digilahendused põllumajanduses, tööstuses
- Inimesed tunnevad suuremat sidet pikaajaliste väljakutsetega
- Tehnoloogia kättesaadavus mõjutab inimese suhet toiduga
- Pidev innovatsioon – kiirendid, arenduskeskused

2. Toidusüsteemide ümberdisainimine

- Toit kui elustiil
- Jätkusuutlik toidu tootmine ja tarbimine
 - Kuidas toita ära aastal 2050 9 miljonit inimest
 - Tootlikuse suurendamine → Tervise, keskkonna, sotsiaalsed, majandulikud, poliitlised, eetilised väljakutsed.

Põllumajanduslikul toidutootmisel saab olema võtmeroll tagamaks toitumisharjumusi, mis on kasulik nii inimese kui keskkonna tervisele otsides tasakaalu rahvusvahelise kaubanduse ja kohalike toidusüsteemide edendamisel.

Baltikumi eripära

- Tootmise intensiivistamine
- Elatus – ja poolelatustalud
- Tugev side linna ja maa vahel
- Toidu jagamise traditsioon

Võimalikud tulemused

- Toidu süsteemid on sunnitud liikuma vastavusse ÜRO jätkusuutliku arengu eesmärkidega
- Tasakaal rahvusvahelise kaubanduse ja kohalike toidusüsteemide toetamise vahel
- PDO – kaitstud päritolu märgis
- Jätkusuutliku toidusüsteemi eesmärkidest tegevuskavadeni jõudmine

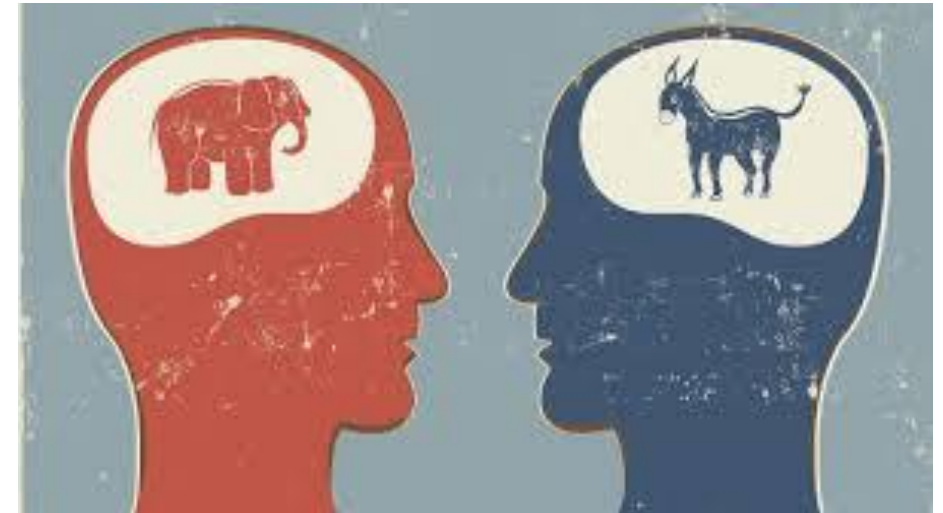
3. Digitaliseerimine loob võimalusi

- Kõrged ootused digitehnoloogiatele
 - AI aitab põllumajanduses ja tagada toidu jälgitavust
 - AI ja andmemahud aitavad mõista paremini keerulisi protsesse
 - Internet lähendab tootjaid ja tarbijaid
- Digitaliseerimine võitlemaks lõhega maa ja linna piirkondade vahel
- Kiire interneti olemasolu – digitaalsed oskused
- Hea ühendus loob uued infrastruktuurid

4. Polariseerituse kasv

- Ebavõrduse kasv
- Digilahendustega polariseerituse vastu
 - Lähendades võimalusi
 - Piiratakse valeinfo levikut
- Digihariduse projektid, et pakkuda teadmisi ja ka empaatiat ja sotsiaalset sidusust

5. Toote väärtuse määrab jäätmete kogus

➤ Ringmajandus

- Ümbertöödeldavate ja taastuvate ressursside eelistamine
- Energia ja muu ressursiefektiivsete protsesside eelistamine
- Pikema elutsükli tagamine ja vastutustundlik tarbimine

➤ Biomajandus

- Taastuvate bioloogiliste ressursside tootmine
- Kõrvalproduktide ja jäätmete väärimine

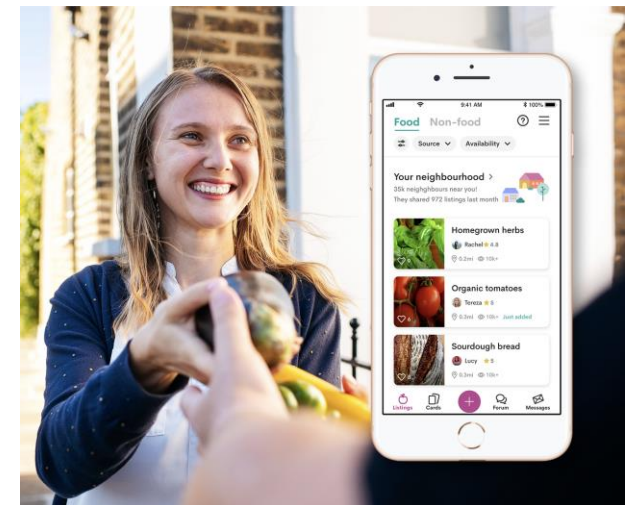
Balti mere regioonist võiks saada rohelse kasvu ja jätkusuutliku majanduse eestvedaja

Jätmete vähendamine

- Jätmete vähendamine nii põllumajaduses, toidutööstustes ja tarbimisel
- Ringmajandus nii low-tech kui high-tech meetmete läbi
- Pakendimajandus - täielikult taaskasutatavad materjalid

Ravintola Nolla

6. Looduse väärtustamine

- Looduse roll heaolu tagamisel
- Keskkonna reeglid karmistuvad
- Tekivad uued tooted ja teenused, mis toetuvad loodusele ja sealt saadavale heaolule
- Olles Venemaa ja Ukraina vahetus läheduses peavad traditsioonilised põllumajanduslikud tooted lisandväärtuse saama
- Põhja – Balti regioonis
 - Loodus keskkonda võetakse iseenesest mõistetavana
 - Mahemaa osakaal suur
 - Baltikumis madal rahva huvi oma raha sertifitseeritud toodete alla panna

7. Pidev ärevus ja hirm

- Suureneb ärevus kliima pärast
- Globaalne migratsioon ja terrorioht Baltikumis väga kõrgelt tajutav risk
- Ärevus mõjutab käitumist, otsuseid ja võimet tulevikku planeerida
- Usalduse loomine kriitilise tähtsusega
- Ärevus suurendab mõnede jaoks tervislike eluviiside tähtsust
 - Tervislik toit
 - Fermenteeritud toit
 - Personaliseeritud toit nt. mikrobioomi baasil

8. Uued elustiilid ja väärtussüsteemid

- Toitumisharjumused nihkuvad tervislikumaks ja keskkonnasõbralikumaks – eriti noorte seas
- Kollektiivse ja personaalse identiteedi kasv
- Suurte ettevõtete turunduseelarved kasvavad
- “Toiduekpertide” ja suunamudijate rolli jätkuv tõus elustiilide mõjutamisel
- Valmistoidu tarbimine kasvab – Kodus kokkamine muutub pigem hobiks mitte pole eluline oskus
- Toidusüsteemide renessanss
 - Kohalik toit
 - Hooajaline toit

TÄNAN!

Kontakt: Sirli@tftak.eu info@tftak.eu, www.tftak.eu

Originaalmaterjalid: <https://pub.norden.org/us2020-453/#>